

УДК 70.012

к. арх., доцент Кравченко І.Л., Івашко О.Д.,
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОБЛЕМА ГРАФІТІ В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯК ПРОТЕСТНА ФОРМА МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ

Метою дослідження є вивчення специфічних особливостей стилю графіті, можливостей його застосування в сучасній архітектурі.

Ключові слова: графіті, молодіжна культура.

Постановка проблеми. Напрямок субкультури графіті отримує швидке розповсюдження країнами світу і викликає різне сприйняття цього напрямку в суспільстві. На думку психологів, графіті виступає в ролі психологічної реакції індивідуума на деструктивні явища в сучасному суспільстві і його чужерідності суспільству, інакше кажучи, графіті – це прагнення в такий спосіб виразити своє особистісне «я», відокремити своє «я» з оточуючого світу в період кризових явищ, що мають тенденцію до посилення. Негативні оцінки цього явища аргументуються наступним чином: графіті псують фасади будівель, виступають в ролі прояву вандалізму і позбавлені естетичної складової. Навпаки, прихильники графіті, особливо в молодіжному середовищі, вважають малювання графіті стилем свого життя, способом самовираження в оточуючому світі з притаманним йому розподілом на певні «стилі» написання.

Висвітлення основного матеріалу. Розрізняють кілька напрямів графіті:

1) «тегінг» – найпоширеніша форма, яка виникла найпершою. Закладається в швидкому нанесенні «тега» – псевдоніма автора. В «тегінгу» метою стає кількість написів і розташування їх в важкодоступних місцях;

2) «бомбінг» – нанесення шрифту контурно одним-двома кольорами і дуже швидко, іноді в 2-3 кольори;

3) «кусок» (англ. *piece, masterpiece*) – передбачає більш складне виконання шрифтом імені автора-райтера, стилізовані і складні літери і значну кількість кольорів. Дуже часто разом зі шрифтом застосовують «керекі» (від англ. *character*) – намальовані в манері коміксів персонажі, чи то люди, чи будь-яка інша видумана автором істота.

За методами впливу на формування архітектурного середовища можна умовно розподілити образотворчі методи графіті на такі групи:

1) стилізовані шрифтові композиції (стилізація настінної каліграфії);

2) графічні композиції (букви або абстрактні зображення) на площині (на зовнішніх і внутрішніх поверхнях): на зовнішніх поверхнях – крупномасштабні композиції, на внутрішніх – зумовлені масштабністю конкретного

внутрішнього середовища (при цьому досить часто спостерігається нанесення малюнку без будь-якої прив'язки до стилістики простору);

3) стилізовані під комікси чи реалістичні зображення.

Переваги цих способів вирішення архітектурного середовища наступні:

- фарба легко наноситься практично на будь-яку поверхню (простота оформлення);

- час оформлення скорочується до днів чи навіть годин (швидкість виконання робіт);

- оригінальний малюнок вицвітає набагато повільніше, ніж наклеєні шпалери або фотошпалери і зберігається надовго (довговічність);

- естетичність і оригінальність.

Перші теорії, які практично надали графіті статусу повноцінного сучасного авангардного мистецтва, особливо актуального в якості засобу наочної агітації, виникли в 1961 році, а з 1990-х років графіті набули ролі політичної пропаганди.

Висновки. Визнаючи існування помітного антагонізму між прихильниками і супротивниками графіті, можна знайти певне усереднене рішення, яке задовольнить і примирить обидві сторони. Так, насправді, якщо частково включити графіті в різні сфери діяльності цілком легально, це вуличне мистецтво може принести помітні результати. Можливі сфери застосування графіті досить різноманітні:

1) рекламний бізнес (в рекламній кампанії Coca-Cola, McDonalds, Toyota и MTV приймала участь команда райтерів TATS CRU з Нью-Йорку, магазин Voxfresh в Ковент Гардені прикрашали трафаретні графіті, кампанія Smirnoff спеціально найняла художників для створення «зворотніх графіті» (реверсивне графіті), графіті активно застосовуються в видавничому бізнесі в якості реклами);

2) художні виставки (в 2006 році відбулась виставка графіті в Бруклінському музеї, в 2009 році 150 художників виставили 300 робіт графіті в Великому Палаці в Парижі), в Україні також іноді можна побачити виставки різних авторів;

3) надання мальовничості нерепрезентабельним об'єктам (гаражі, склади) шляхом розпису їх поверхонь (рис.1,2);

4) прикрашення інтер'єрів громадських будівель, коли графіті органічно вплітається в структуру інтер'єру (прикладом є авангардне кафе «Граффіті» в Кишеневі).

Протягом останніх років набуло популярності оформлення торцевих стін старих будівель багатометровими композиціями з геометричних фігур, персонажів чи навіть абстракцій, нанесених аерозольною фарбою. Це означає,

без прив'язки до загальної архітектурної стилістики житлового будинку, що найближчим часом можна очікувати на відродження муралізму в синтезі з графіті як нової технології нанесення (муралізм від ісп. mural – стіна, тобто «настінний живопис»).

Рис.1. Сучасні засоби вирішення площини глухої торцевої стіни

Чи можливо органічно поєднати елементи графіті в інтер'єрах молодіжних закладів? Як свідчить досвід того ж кафе «Графіті» в Кишиневі, такий нюанс виступає в ролі додаткового засобу приваблення клієнтів, передусім молоді.

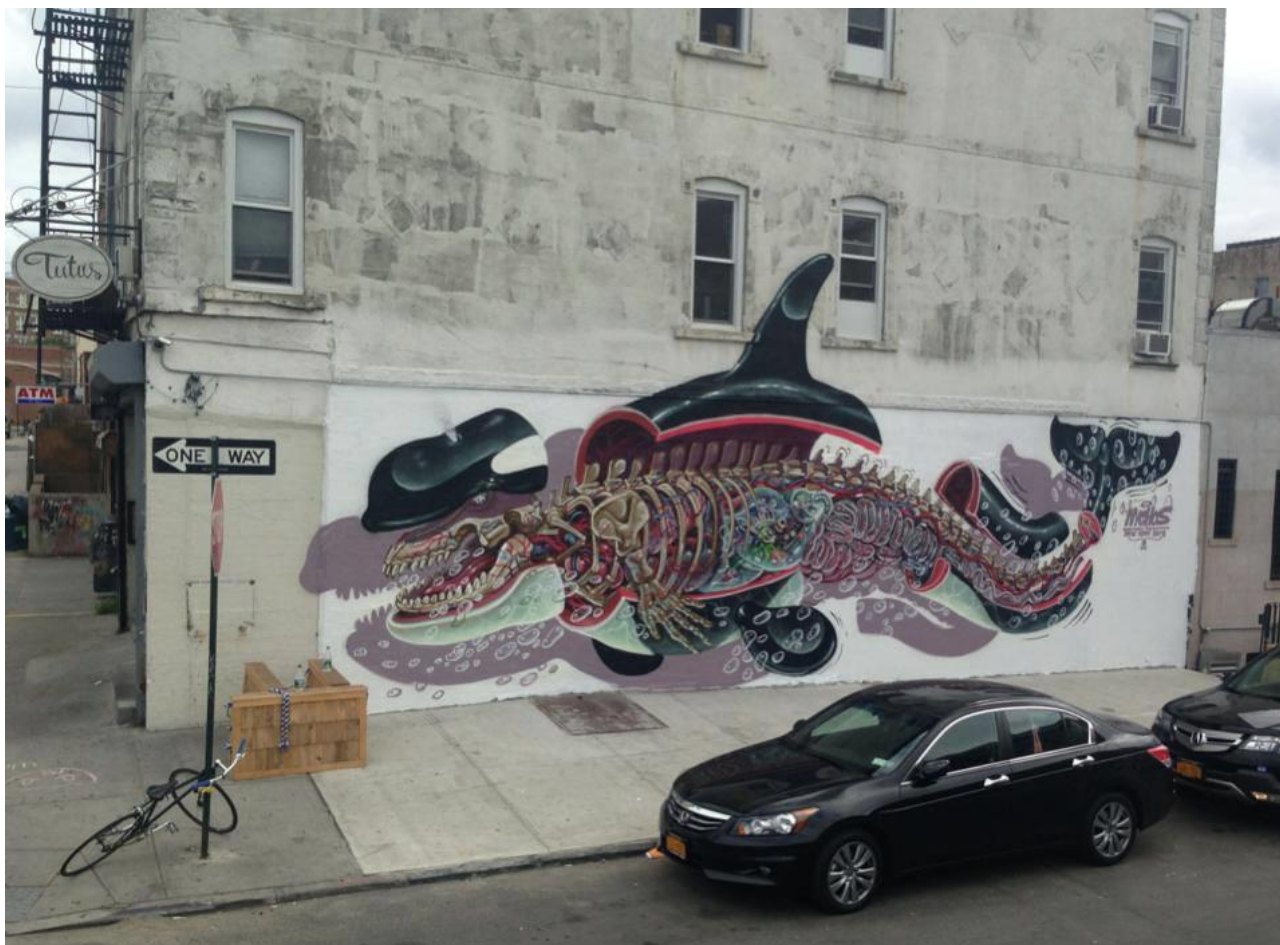

Рис.2. Засоби надання оригінальності малоестетичним архітектурним будівлям

Водночас слід розуміти принципову різницю між стилістично продуманим інтер'єром з елементами графіті і стихійними малюнками графіті на фасадах будівель, оскільки, створюючи такий сучасний за образом молодіжний інтер'єр, архітектор обмежено використовує мотиви графіті, поєднуючи їх з відповідним стилем і кольоровою гамою умеблювання та освітлювальними приборами, продумує і задає поєднання кольорової гама меблів та графіті, задаючи нюанс и контраст. Саме в такому випадку можна говорити про докорінне перетворення вуличного стихійного мистецтва на елемент сучасної естетики інтер'єру, про аргументованість можливостей естетизації цього різновиду субкультури.

Література:

1. Граффити в интерьере — рисовать граффити на стене | ibud.ua
ibud.ua/.../graffiti-v-interere-risovat-graffiti-na-stene-100864
2. Граффити в интерьере, как рисовать граффити на стене
[...www.4living.ru/items/article/graffiti-in-interior/](http://www.4living.ru/items/article/graffiti-in-interior/)
3. Как научиться рисовать граффити [Vandalize Lessons Часть 1 ...

www.youtube.com/watch?v=d7WVebOzsgM

4. Как рисовать граффити часть 10) от ВОЛР ART - YouTube

www.youtube.com/watch?v=IVrmDvl-y9M

5. Українське граффіті - Украинское граффити - Ukrainian graffiti

www.graffiti.org.ua/

6. Art Crimes - The Writing on the Wall - graffiti at old ides . a iti.o

7. u. ikipedia.o iki Граффити

8. VIVACITY — Граффити и Стрит арт vivacity. u

Аннотация

Целью исследования является изучение специфических особенностей стиля граффити, возможностей его применения в современной архитектуре.

Ключевые слова: граффити, молодёжная культура.

Annotation

The aim of the study is the investigation the specific features of Graffiti style, possibilities of its using in modern architecture.

Key words: Graffiti, youth culture.